4.3 ARCHITECTUUR

Veldhuizen A is de enige wijk in Ede die volgens de CIAM-principes ontworpen is. Dat is een kwaliteit. In het nieuwe stedenbouwkundig plan wordt deze kwaliteit versterkt. De nieuwe architectuur in Veldhuizen A moet aansluiten bij de oorspronkelijke architectuurstijl van functionalisme. Voor Veldhuizen A gelden enkele stedenbouwkundige randvoorwaarden voor de vorm van het ontwerp, het materiaalgebruik en de kleurstelling.

Vorm

Op dit moment is Veldhuizen te herkennen aan de rechtlijnigheid in zowel stedenbouwkundig ontwerp als in de architectuur. De toekomstige woningen, of het nu grondgebonden woningen of torenflats betreft, worden gekenmerkt door een strakke rechtlijnige opbouw. Schuine lijnen zijn niet toegestaan. Dit houdt ook in dat er geen schuine kappen op de woningen worden gebouwd. Het verschaffen van licht en lucht is een van de kenmerken van de CIAM-principes. Dit moet ook tot uiting komen in het ontwerp van de nieuwe woningen.

Materiaalgebruik & Kleurstelling

Het materiaalgebruik en de kleurstelling zijn van grote invloed op de uitstraling van de toekomstige woningen, maar ook op de uitstraling van de hele wijk Veldhuizen. De woningen worden zo ontworpen dat ze een functionele uitstraling hebben. Dit houdt bijvoorbeeld in dat er rechte lijnen worden gebruikt, en dus geen schuine daken, en dat er veel glas wordt gebruikt voor veel lichtinval. Het materiaalgebruik en de kleurstelling moeten daarbij aansluiten. Een eigentijdse kleur die daar goed bij past is antraciet. Voor de details kan wit goed worden toegepast. Ook worden materialen gebruikt die de woningen een functioneel karakter geven. Hierbij kan gedacht worden aan materialen als beton, baksteen (in antraciet), plaatwerk, hout, roestvrij staal en glas.

Bovenstaande voorwaarden zijn algemene voorwaarden. In de uitwerking van de velden wordt er per veld specifiek aangegeven welk materiaal wordt toegepast.

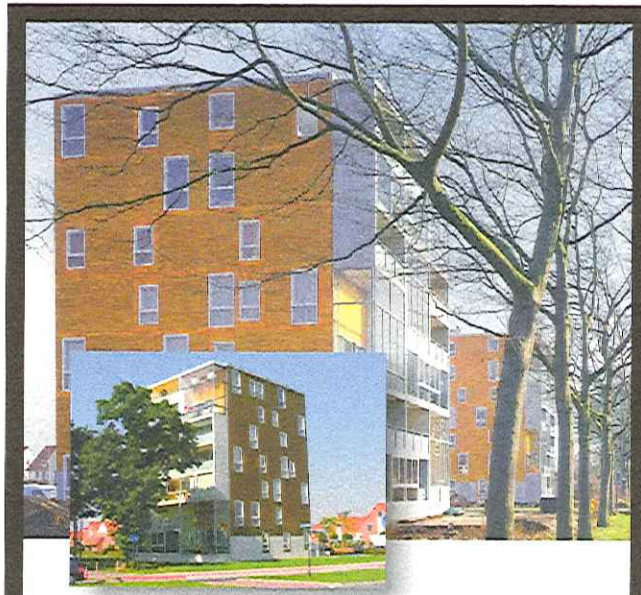

TORENS LANGS LAAN

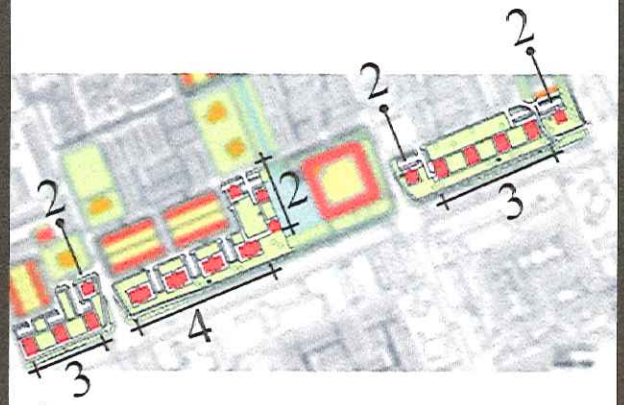

AANTAL WONINGEN PER LAAG

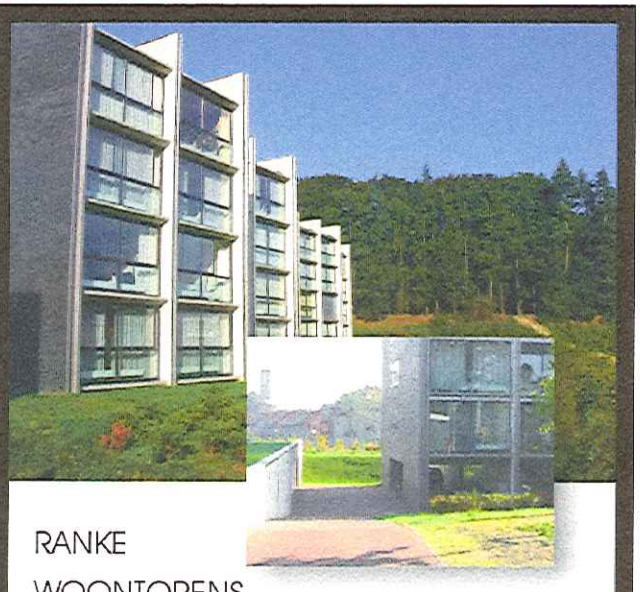

RANKE
WOONTORENS
INCLUSIEF PARKEERKELDER

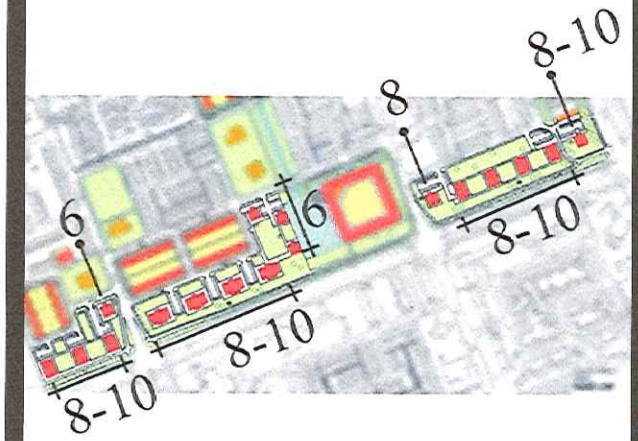

Deelgebied 1: Flats langs de Slotlaan

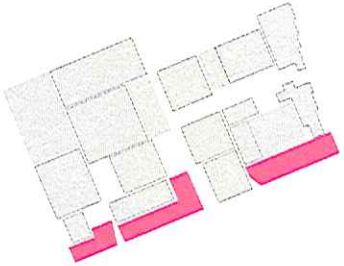

RUIMTELIJKE STRUCTUUR

De nieuwe flats langs de Slotlaan worden het nieuwe gezicht van Veldhuizen A. De gesloten wand wordt vervangen door ranke torenflats. Door de torenflats wordt de wijk vanaf de Slotlaan zichtbaar. Hierdoor is de wijk niet meer afgesloten, maar hoort hij bij de rest van de stad. De flats aan het begin van de wijk, het kruispunt Slotlaan-Proosdijerveldweg, krijgen een accent waardoor ze nog meer dienen als herkenningspunt.

PERCEEL

De zestien flats zullen bestaan uit twee tot vier woningen per bouwlaag. De appartementen worden in verschillende prijsklassen aangeboden. Deze verschillen in prijs hebben gevolgen voor de openbare ruimte. Zo komt er onder de flats met duurdere appartementen een parkeerkelder, terwijl bij de goedkopere flats de auto op straat wordt geparkeerd. Dit leidt er toe dat de duurdere flats een groenere omgeving krijgen. De flats met drie en vier woningen per laag (drie-en vierspanners) zijn een schakel tussen de Slotlaan en de wijk. Dit wordt door het ontwerp onderstreept. De flats met twee woningen per laag (twee spanners) sluiten aan bij bijzondere accenten zoals de toegangswegen van de wijk, een waterpartij en de kruising Slotlaan-Proosdijerveldweg.

MASSA EN VORM

Het is de bedoeling dat Veldhuizen een open karakter krijgt. Daarom mogen de flats aan de Slotlaan geen gesloten wand vormen. De gemeente kiest voor slanke torens. Tussen deze torens moet voldoende openbare ruimte zitten. De rankheid van de torens en de open ruimtes er tussen zorgen voor een transparante uitstraling. De torens zullen per bouwvlak architectonisch 'familie' van elkaar zijn. Binnen deze familie kan gezocht worden naar subtiele verschillen. Er wordt gekozen uit verschillende materialen per toren. Door meerdere materialen te gebruiken, vallen de torens meer op. De torenflats aan de Slotlaan krijgen acht tot 10 bouwlagen. De tweespanners worden zes bouwlagen hoog. Zij leggen door hun afwijkende hoogte een accent in de vormgeving.

DETAILLERING

Als bouwmaterialen voor de flats worden voornamelijk staalconstructie, plaatwerk en beton gebruikt. Daarnaast worden baksteen en natuursteen als ondergeschikte materialen gebruikt.

Hoekoplossing

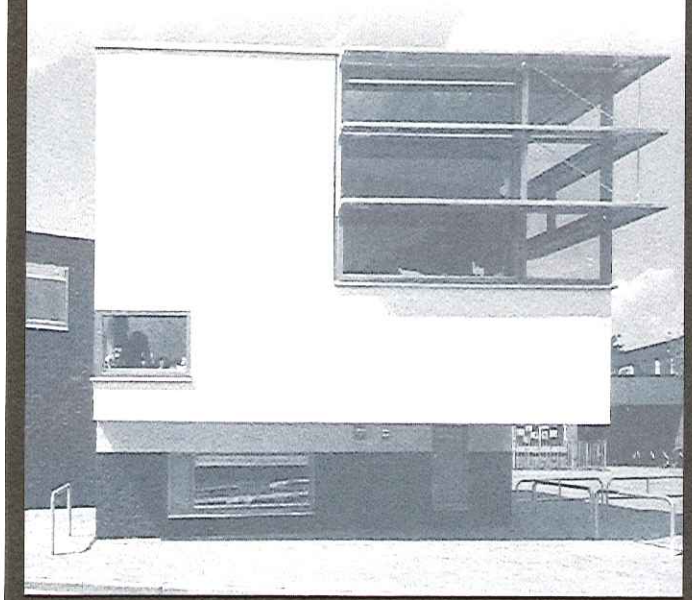

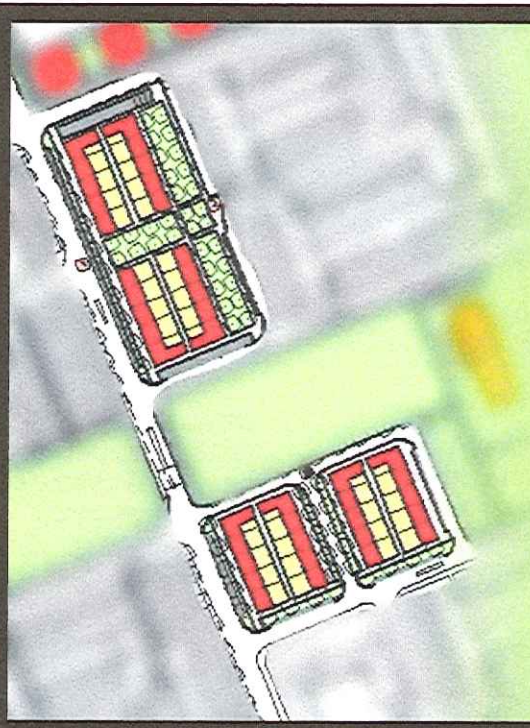

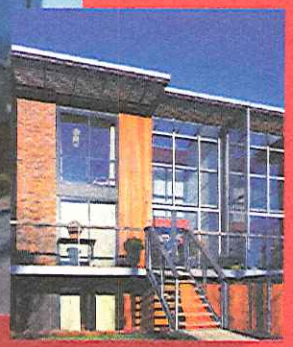

Wandvorming langs Kranenburg

Woningen met werkfunctie

Deelgebied 2: Werkwoningen

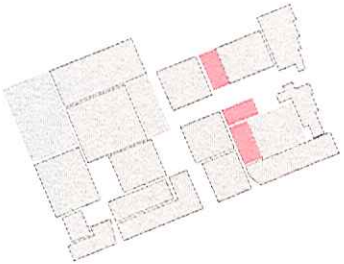

RUIMTELIJKE STRUCTUUR

De toegangswegen van Veldhuizen A zijn bepalend voor het aanzicht van de wijk. Deze moeten in de toekomst meer allure krijgen. Dit wordt onder meer bereikt door een nieuwe inrichting van de wegen, met onder andere een dubbele bomenrij. Aan de Kranenburg wordt dit imago versterkt door de bouw van zogenaamde werkwoningen. De werkwoningen in combinatie met de dubbele bomenrij maakt dat de Kranenburg een stedelijke laan wordt.

Werkwoningen zijn woningen die op de begane grond een werkfunctie hebben. Hierbij kan gedacht worden aan praktijken van artsen, ateliers e.d. De werkwoningen zijn gegroepeerd in blokken van vijf woningen. De huizen hebben percelen van 15 meter diep. De woningen sluiten direct aan op het trottoir dat langs de Kranenburg loopt. Hierdoor staan de herenhuizen in direct contact met de stedelijke laan. Doordat de werkfunctie op de begane grond is en de woning direct aansluit op het trottoir, is er geen gelegenheid voor parkeren op eigen kavel. Het parkeren wordt opgelost op de koppen van de woonblokken, waar gezamenlijke parkeerplaatsen liggen.

MASSA EN VORM

De werkwoningen bestaan uit drie woonlagen met een (gedeelde) werkfunctie op de begane grond. De woonlagen zullen een standaard hoogtemaat van drie meter hebben, de werklaag daarentegen kan een hoogte hebben tot 4,5 meter. Door deze bouwhoogte ontstaat er een grote mate van flexibiliteit in het gebruik. De woning wordt rechtlijnig en functioneel opgebouwd. Kappen zijn niet toegestaan op deze woningen.

DETAILLERING

De woningen krijgen een eigentijds uiterlijk. Om dit te benadrukken krijgen de woningen een grijze/ antraciete kleur. De rood/bruine baksteen is hier niet toegestaan. De details van de woningen zullen uitgevoerd worden in hout, staal of wit pleisterwerk. Wit mag geen hoofdkleur zijn van de woningen en gebruik van witte steen is daarom niet toegestaan.

Verspringende gevels

Gesloten blok aan water

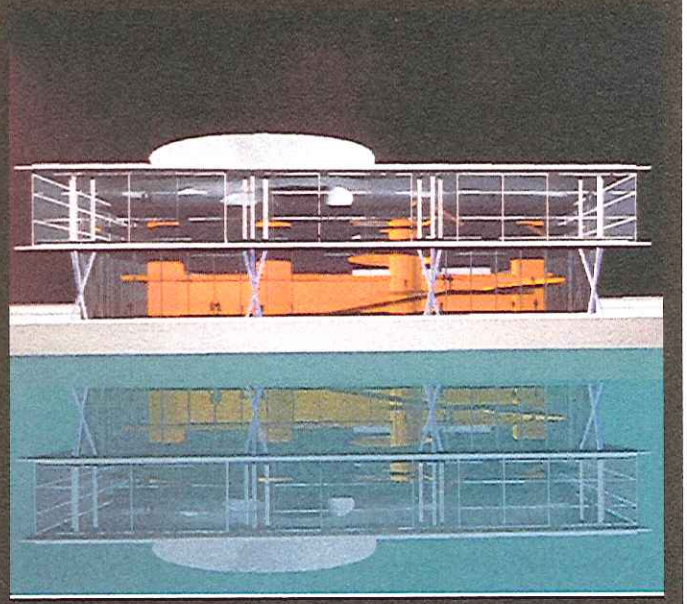

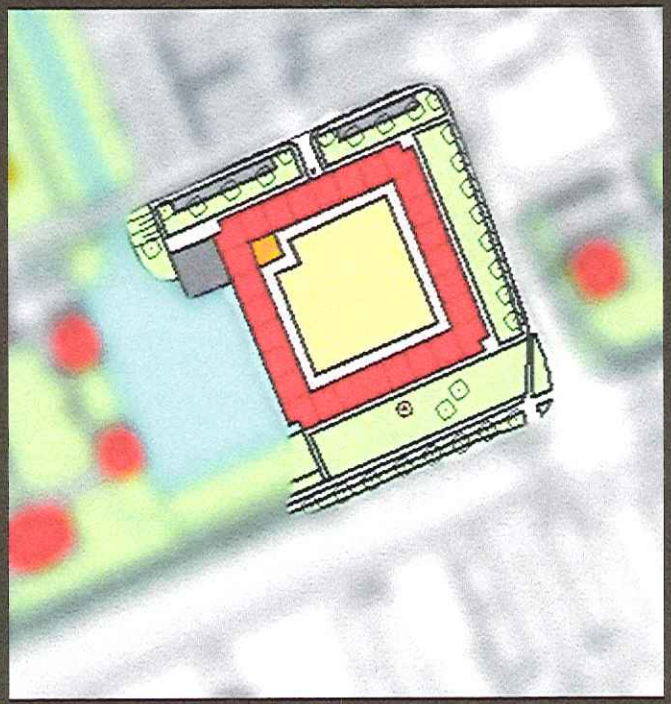

Bijzonder materiaalgebruik

Deelgebied 3: bijzonder bouwblok

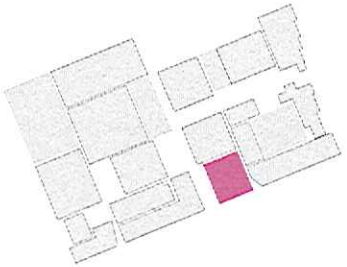

RUIMTELIJKE STRUCTUUR
Het ritme van de torens langs de Slotlaan wordt onderbroken door een bijzonder bouwblok. Dit bouwblok vormt een accent aan het uiteinde van de waterpartij van Veldhuizen A. Het gaat hierdoor een verbinding vormen met de torens langs de Slotlaan en de achterliggende wijk.

PERCEEL
Het blok wordt in een vierkant gebouwd en heeft daardoor een gesloten vorm. Het blok heeft in het midden een binnenhof. De woningen in het blok richtten zich met de balkons naar de straatzijde maar zijn toegankelijk via het binnenhof. Het bouwblok heeft een relatie met bijna alle structuurlijnen in de wijk. Aan de zuidzijde is het blok gericht op de Slotlaan, aan de westzijde op de waterpartij die Veldhuizen doorsnijdt, aan de noordzijde op de buurtontsluitingsweg Vanenburg en aan de oostzijde is het blok gericht op de toegangsweg Kronenburg.

MASSA EN VORM
Ondanks dat het blok gesloten is, moet het geen vesting worden. Het gebouw moet er niet massief uitzien, maar een zekere transparantie uitstralen. Verspringende gevels zijn daarom hier een uitgangspunt. Het binnenhof van het blok moet wel een intiem karakter krijgen. Dit karakter wordt enigszins gewaarborgd doordat het bouwblok uit maximaal vijf lagen mag bestaan. Dit blok heeft geen kap, maar zal wel een variërende daklijn krijgen om op deze manier een plastische gevel te realiseren.

DETAILLERING
Omdat het blok geen vesting mag worden is het gebruik van alleen baksteen niet toegestaan. Er moet gezocht worden naar een combinatie van materialen als staal, houtwerk en baksteen. De details kunnen uitgevoerd worden in bijzondere materialen als zink, glas en natuursteen.

Rechtlijnige opbouw

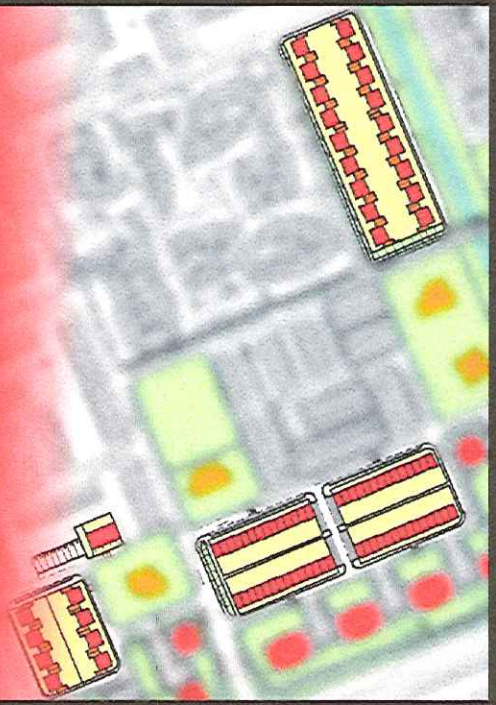

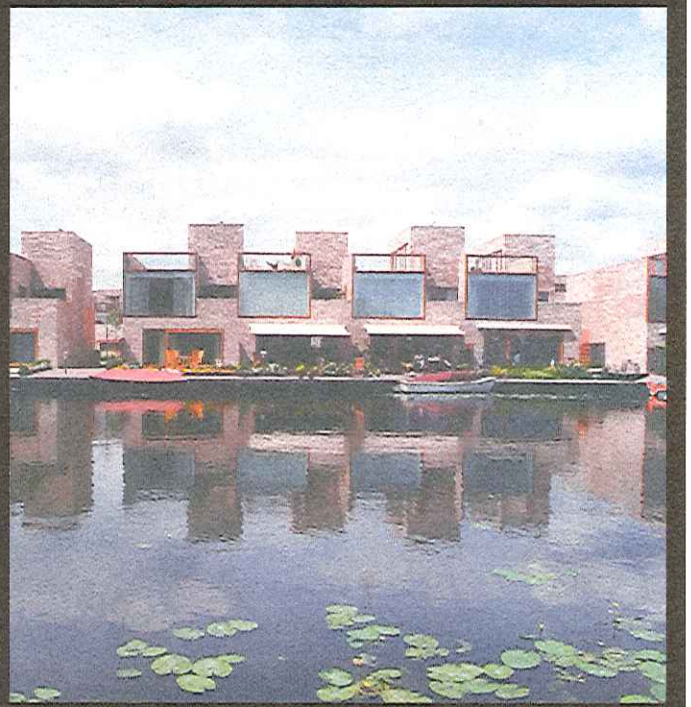

Deelgebied 4: Nieuwe grondgebonden woningen

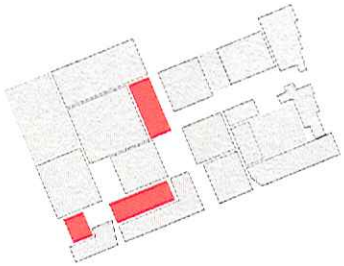

RUIMTELIJKE STRUCTUUR
Veldhuizen A wordt nu gekenmerkt door twee soorten stempels, drive-inwoningen en rijtjeswoningen van twee lagen zonder kap. De nieuwe grondgebonden woningen worden geïntroduceerd als een nieuwe stempel. Deze stempels zijn opgebouwd uit rijtjeswoningen en 2-onder-1-kap woningen. De nieuwe woningen komen rondom het 'woonerfblok' in de Horsten.

PERCEEL
De nieuwe grondgebonden woningen worden gebouwd in blokken die op logische wijze de overgebleven stedenbouwkundige ruimte afmaken. Het parkeren wordt bij de 2-onder-1-kap woningen opgelost op het eigen erf, de parkeeroplossing voor de rijtjeswoningen wordt gerealiseerd op de kopse kant van de verschillende bouwblokken.

MASSA EN VORM
De 2-onder-1-kap woningen worden in het plan geschakeld door terug liggende garages, hierdoor krijgen deze woningen een halfopen karakter. De rijtjeswoningen vormen meer een wand en krijgen een meer gesloten karakter.
De woningen worden opgebouwd uit maximaal drie woonlagen waarbij de derde woonlaag in materiaalgebruik en/of geleding zich onderscheid ten opzichte van de overige twee lagen. Een kap op de woning is niet toegestaan.

DETAILLERING
Het hoofdmateriaal van de grondgebonden woningen zal baksteen zijn. De kleuren zijn grijs en antraciet, in de detaillering kan wit als kleur gekozen worden. Deze kleuren sluiten het best aan bij de huidige stempels, die een zakelijk karakter hebben. De details in de woningen worden uitgevoerd in hout, staal of wit pleisterwerk.

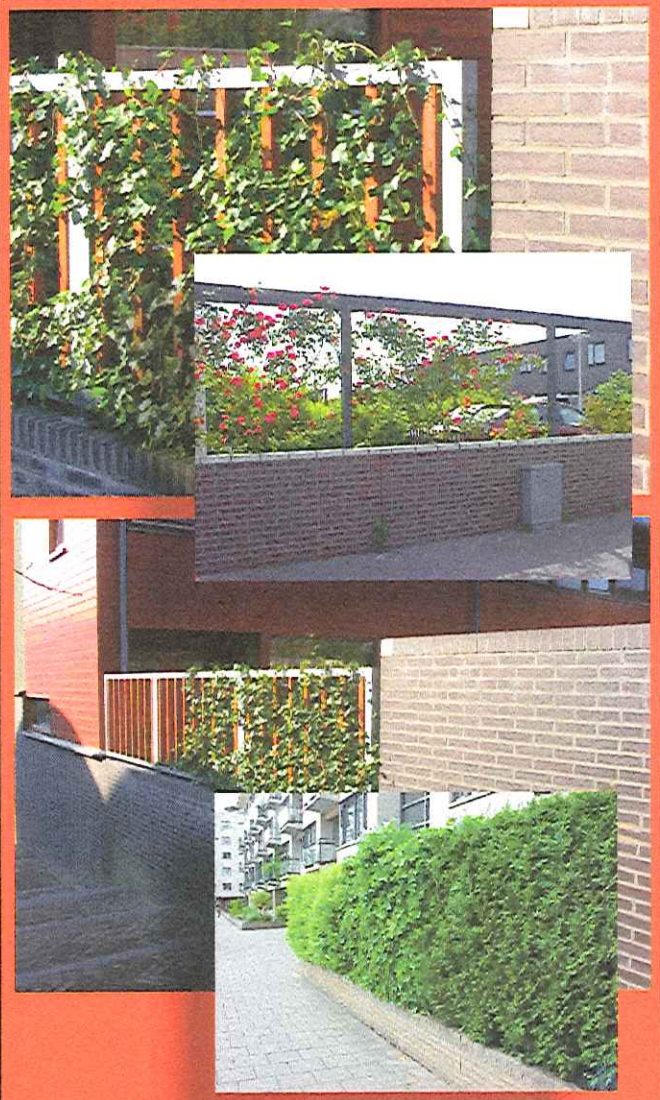

uniforme
erfafscheiding

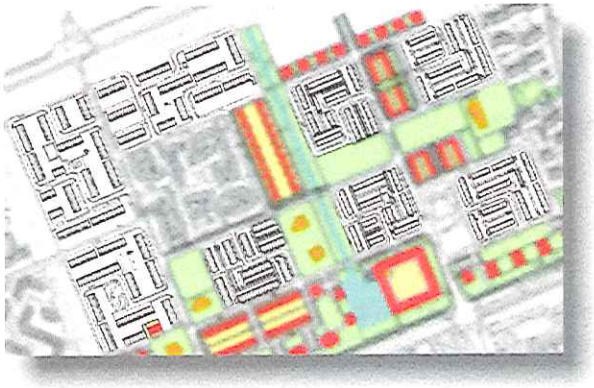

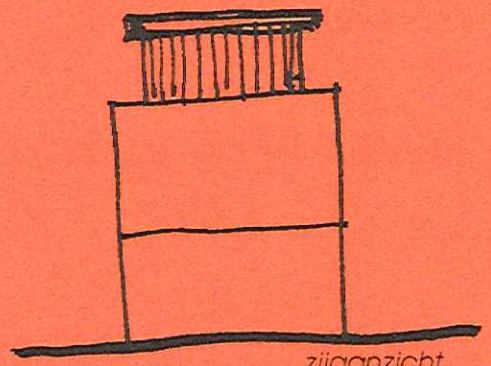

zijaanzicht

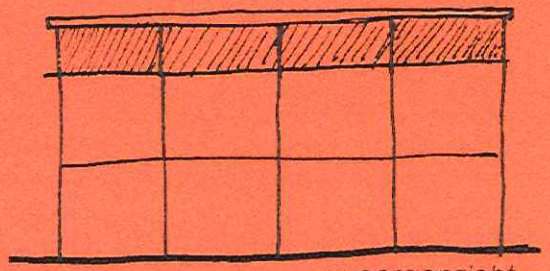

vooraanzicht

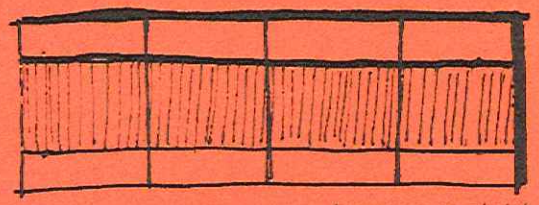

bovenaanzicht

**woning met
nieuwe dakopbouw**

Deelgebied 5: bestaande stempelstructuren

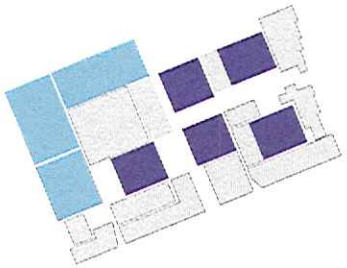

RUIMTELIJKE STRUCTUUR
De bestaande stempelstructuren in Veldhuizen A zijn de basis geweest voor het ruimtelijke plan. Deze stempels, ontworpen met de CIAM gedachte, moeten worden behouden en versterkt. Op deze manier wordt het huidige karakter van de wijk versterkt.

PERCEEL
Er verandert niets aan hoe de woningen in de omgeving staan. De inrichting van de stempels zal intern wel veranderen. Binnen de stempels komen de straat en trottoir op een hoger niveau. Hierdoor moet je vanaf de buurtontsluitingsweg omhoog de stempel in. Op deze manier ervaar je dat je je nu in een woonstraat bevindt.

MASSA EN VORM
De drive-inwoningen zullen qua massa en vorm niet veranderen. Dat geldt echter wel voor de rijtjeswoningen die vooral in het westen van Veldhuizen staan. Deze woningen hebben nu twee woonlagen, maar de eigenaar mag zelf op deze woning een derde woonlaag realiseren die inspringt ten opzichte van de onderste verdiepingen. Deze opbouw moet in afwijkend materiaal gerealiseerd worden. Een kap is niet toegestaan, net zo min als een dakterras aan de voorzijde van de woning.

DETAILLERING
Om de wijk in de toekomst een geheel te laten zijn, is het fraai het hout op de woningen binnen de bestaande stempelstructuren én de daklijsten te schilderen in eenzelfde tint. Bovendien wordt er een universele erfafscheiding ontwikkeld. Deze afscheiding is bedoelt om de stempels meer te betrekken bij de wijk en om naar de straatkant een beeld te creëren dat eenheid uitstraalt.

Referrentie lichtmast

Referrentie bak

Referrentie bank

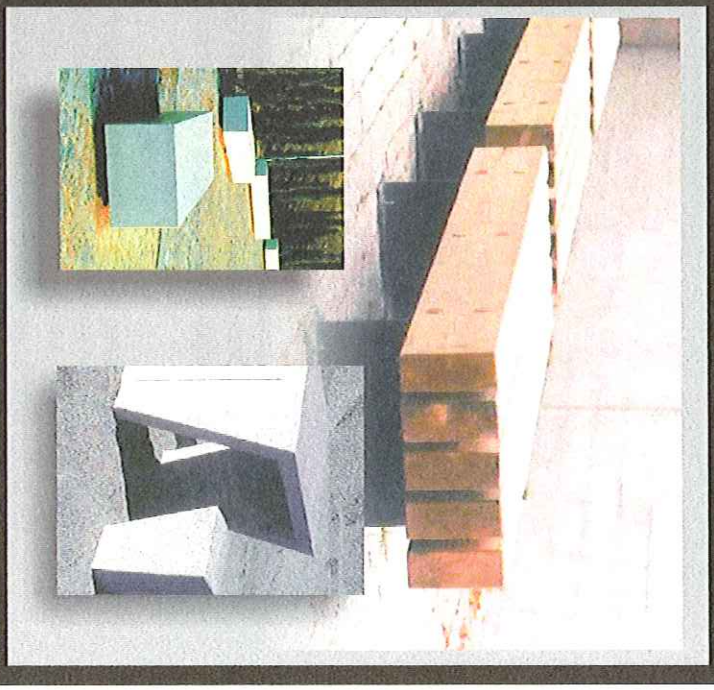

Deelgebied 6: Dissonante stempels

RUIMTELIJKE STRUCTUUR
De dissonante (afwijkende) stempels zijn buurtjes die niet kenmerkend zijn voor de stempelstructuur, maar wel een logische plek hebben in de wijk Veldhuizen A. De ene dissonante stempel ligt centraal in de stempelstructuur, terwijl de andere dissonant de wijk begrenst aan de oostzijde en aansluit aan de groenstructuur langs de Proosdijerveldweg.

PERCEEL
Er verandert niets aan de manier waarop de woningen in hun omgeving liggen. Wel verandert de inrichting van de stempels intern. Binnen de stempels wordt de straat en trottoir naar één niveau getild. Hierdoor moet je vanaf de buurtontsluitingsweg omhoog de stempel in. Op deze wijze ervaar je dat je een woonstraat binnenrijdt. De groenstructuur van de dissonant aan de oostzijde wordt veranderd. De gesloten begroeiing wordt omgezet in groen met een open karakter.

MASSA EN VORM
De woningen binnen de dissonante stempels worden niet gewijzigd.

DETAILLERING
De woningen binnen deze stempels zullen niet worden gewijzigd maar om deze stempels meer bij de wijk te betrekken zal de inrichting van de openbare ruimte wel veranderen. Ook hier zal de collectieve erfafscheiding toegepast worden. Ook het straatmeubilair en verlichting zal veranderd worden, zoals overal gebeurd in de wijk.

Deelgebied 7: Scholen

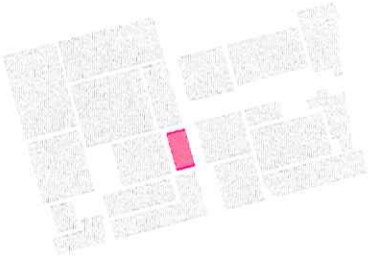

RUIMTELIJKE STRUCTUUR

Schoolgebouwen hebben een grote betekenis voor de buurt of wijk waarin zij staan. De identiteit van een buurt of wijk wordt historisch gezien bepaald door de (semi-)openbare gebouwen en de ruimte daaromheen. Vroeger werden wijken dan ook vaak vormgegeven in combinatie met de school. Maar door de jaren heen zijn wijk en school uit elkaar gegroeid, wat ten koste ging van de stedenbouwkundige samenhang. In Veldhuizen A wordt weer gepleit voor een sterkere integratie van de school in de wijk. Een onderwijsgebouw is immers één van de weinige (semi-)openbare gebouwen die nog op kleine schaal worden gerealiseerd en kan in hoge mate de kwaliteit van de stedenbouwkundige ruimte bepalen. Alleen al door de maat van het gebouw en de schaal van de open ruimte voor speel- en pauzeplaatsen, draagt de school in vorm en functie bij aan de identiteit van buurt of wijk. Daarom is het onderwijscluster centraal gelegen in de wijk.

PERCEEL

Op het huidige perceel zijn op dit moment twee scholen gevestigd. De school El Inkade (de meest noordelijke op de kaart) wordt afgebroken. Daar komt een school met elf klassen met 'brede schoolfuncties' voor terug. De Dillenburg is net verbouwd en blijft staan. Omdat deze school is verbouwd voor het opstellen van dit beeldkwaliteitplan, is geen rekening gehouden met een rechtlijnige opbouw, zoals in de rest van Veldhuizen A. Hierdoor past de school niet in het geheel van de wijk. Voorgesteld wordt dan ook om deze 'oudbouw' te betrekken bij de nieuw te bouwen school zodat de school een minder zelfstandig object wordt. De brede schoolfuncties kunnen goed als schakel dienen tussen de nieuw- en oudbouw. Het scholencomplex wordt aan alle zijden omgeven door een open buffer, om te voorkomen dat de scholen 'vastkleven' aan de naast gelegen woningbouw. Deze buffer kan bestaan uit grasvlakken en/of een (school)plein.

MASSA EN VORM

De nieuwe school wordt in twee lagen worden uitgevoerd. De rechtlijnige opbouw die in de rest van Veldhuizen A geldt, is ook van toepassing op de nieuw te bouwen school. Schuine en ronde lijnen zijn niet toegestaan. Het is wenselijk dat deze nieuwe school de naast gelegen school omarmd en dat ze samen een eenheid vormen.

DETAILLERING

Omdat de school toegankelijk moet zijn, mag er niet alleen baksteen gebruikt worden. Er moet gezocht worden naar een combinatie van materialen als staal, houtwerk en baksteen. De details kunnen uitgevoerd worden in bijzondere materialen als glas en natuursteen.